

Näringsdepartementet
Sekretariatet för EU och internationella frågor

Rådets möte (jordbruksministrarna) den 20 juli 2020

Kommenterad dagordning

1. Godkännande av dagordningen
2. A-punkter

Icke lagstiftande verksamhet

3. Ordförandeskapets arbetsprogram
 - *Presentation från ordförandeskapet*

Ansvarigt statsråd: Jennie Nilsson

Förslagets innehåll:

Det tyska ordförandeskapet väntas redogöra för prioriteringar och arbetsprogram på jordbruks- och fiskeområdet.

På *jordbruksområdet* kommer förhandlingarna om den framtida gemensamma jordbrukspolitiken vara en prioriterad fråga och ordförandeskapets målsättning är att nå en allmän inriktning under hösten. Ordförandeskapet kommer på jordbrukssidan även att ta upp den gröna given och dess kopplingar till den gemensamma jordbrukspolitiken. En annan prioriterad fråga för det tyska ordförandeskapet är digitalisering av jordbruket. Även marknadssituationen väntas diskuteras under hösten.

På *fiskesidan* avser ordförandeskapet att i sedvanlig ordning fokusera på fastställande av fiskemöjligheter för nästkommande år. Ordförandeskapet

kommer även prioritera den fortsatta hanteringen av förslaget till förordningen för europeiska havs- och fiskerifonden, samt förslaget om en ny kontrollförordning.

På *djur-, växt- och livsmedelsområdet* planerar ordförandeskapet för övergripande rådsslutsatser för kommissionens strategi Från jord till bord.

Ordförandeskapets ambition är även att anta rådsslutsatser för djurskyddsmärkning och framsidesmärkning under hösten.

Ordförandeskapet planerar även för att genomföra en översyn av de rådsslutsatser som antogs 2016 om matsvinn.

På *skogssidan* kommer ordförandeskapet arbeta för att anta rådsslutsatser inför att kommissionen ska presentera en ny skogsstrategi under första kvartalet 2021.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: -

Fortsatt behandling av ärendet: -

Faktapromemoria: -

JORDBRUK

Lagstiftningsöverläggningar

4. Reformpaketet för den gemensamma jordbrukspolitiken (CAP) efter 2020;

- Förordningen om strategiska CAP-planer
- Förordningen om finansiering, förvaltning och övervakning av CAP
- Förordningen om en samlad marknadsordning för jordbruksprodukter

- Diskussion om reformpaketet

Ansvarigt statsråd: Jennie Nilsson

Förslagens innehåll:

Kommissionens lagstiftningsförslag om reform av den gemensamma jordbrukspolitiken (CAP) efter 2020 presenterades den 1 juni 2018. Reformpaketet består av tre förordningsförslag.

Under våren har diskussionerna fokuserat på de utestående frågorna inom miljö och klimat och den nya genomförandemodellen. Utbrottet av covid-19 har dock begränsat möjligheten att göra stora framsteg.

Miljö- och klimatåtgärder i CAP och grundvillkor för att erhålla stöd (den gröna arkitekturen)

Förslaget om en gemensam öronmärkning av medel för miljö och klimat i politikens båda pelare bedöms nu vara omöjlig att gå vidare med i förhandlingarna. I stället väntas diskussionerna handla om separata öronmärkningar för respektive pelare.

Kommissionen har i och med strategin Från jord till bord varit tydlig med att den förordar en särskild öronmärkning av medel för miljösystemen i pelare I vid sidan av den öronmärkning som redan föreslagits i pelare II.

Flertalet medlemsstater ställer sig bakom en höjd ambition för miljö och klimat för CAP. Ett antal medlemsstater förespråkar att en högre andel av medlen inom CAP öronmärks och vill att även en del av direktstöden i pelare I ska öronmärkas. Flera medlemsstater anser samtidigt att det krävs ökade resurser till CAP för att möta en högre ambition eller att ambitionen bör fastställas först efter utfallet av förhandlingarna om den fleråriga budgetramen. Medlemsstaterna har även olika syn på om miljösystemen i pelare I ska vara obligatoriska samt hur reglerna för dessa nya system ska utformas.

Gällande konditionaliteten har endast marginella förändringar diskuterats under våren.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Vägledande principer för regeringen i förhandlingarna om CAP är totalt väsentligt minskade utgifter, marknadsorientering, stärkt konkurrenskraft och lika konkurrensvillkor, stärkta miljö- och klimatambitioner, mer fokus på resultat samt förenkling.

Miljö- och klimatåtgärder i CAP och grundvillkor för att erhålla stöd (den gröna arkitekturen)

Regeringen stödjer de ändringar som gjorts under tidigare ordförandeskap i grundvillkoren. Framförallt stödjer regeringen tydliggörandet att medlemstater ska kunna rikta grundvillkoren till regioner, områden och företag där de är relevanta, eftersom detta säkerställer att villkoren blir effektivare.

Regeringen är en stark förespråkare av ökad miljö- och klimatambition inom CAP och skulle vilja se en större öronmärkning på EU-nivå av medel för miljö- och klimatåtgärder. Det gäller även pelare I där en del bör öronmärkas till miljö- och klimatåtgärder. Det är viktigt att de åtgärder som räknas in i en öronmärkning håller hög kvalitet. Genom krav på öronmärkning i båda pelarna skapas också förutsättningar för lika konkurrensvillkor. Hanteringen av medel bör även bli mer flexibel. Regeringen vill därför exempelvis fortsätta att diskutera möjligheterna att flytta medel som är öronmärkta för miljö- och klimatändamål i pelare I till riktade miljö- och klimatåtgärder i pelare II. Regeringen anser också att lagstiftningen behöver utformas så att både medlemstater och stödmottagare ska ges incitament att satsa på miljösystemen i pelare I.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Frågan var senast föremål för skriftlig information i miljö- och jordbruksutskottet och samråd med EU-nämnden inför den informella videokonferensen mellan EU:s jordbruks- och fiskeministrar den 29 juni 2020.

Fortsatt behandling av ärendet:

Det finns en osäkerhet kring den fortsatta förhandlingen eftersom den är beroende av förhandlingarna om EU:s fleråriga budgetram och Europaparlamentets behandling av förslaget. Det tyska ordförandeskapet planerar samtidigt för en allmän inriktning vid rådet i oktober.

En slutlig överenskommelse mellan parlamentet och rådet bedöms kunna ske tidigast när en överenskommelse nåtts om EU:s fleråriga budgetram för perioden 2021-2027.

Faktapromemoria:

Fakta-PM 2017/18:FPM 140.

Icke lagstiftande verksamhet

5. Från jord till bord-strategin

- *Diskussionspunkt*

Ansvarigt statsråd: Jennie Nilsson

Förslagets innehåll:

EU:s strategi från jord till bord ("Farm to fork", F2F) presenterades den 20 maj och den är en central del för att förverkliga EU-kommissionens gröna giv. F2F handlar om att bygga ett hållbart livsmedelssystem och att göra EU:s livsmedelssystem till en global standard för hållbarhet.

En handlingsplan medföljer F2F där kommissionen beskriver kommande översyn av relevant lagstiftning och där den gemensamma jordbrukspolitiken (CAP), den gemensamma fiskeripolitiken (GFP), internationella standarder, privata certifieringar och märkningar är viktiga verktyg. Kommissionen kommer också överväga alternativ för djurskyddsmärkning. När det gäller CAP avser kommissionen att ge rekommendationer till varje medlemsland för hur målen i jord till bord-strategin ska beaktas vid framtagande av de nationella strategiska planerna. I övrigt lyfter kommissionen att det liggande reformförslaget för CAP som är under förhandling är ändamålsenligt.

Enligt kommissionen finns ett akut behov av att minska beroendet av kemiskt växtskyddsmedel och antimikrobiella medel, minska överanvändningen av gödselmedel, öka det ekologiska jordbruket, förbättra djurskyddet och vända förlusten av biologisk mångfald. Kommissionen föreslår därför att fram till 2030 ska användning av och risker med kemiska växtskyddsmedel minska med 50 procent, växtnäringens användning med 20 procent och användningen av antibiotika till lantbrukets djur med 50 procent.

Kommissionen har ännu inte gjort några konsekvensanalyser av hur strategins tilltag kommer påverka produktionsvolym, konkurrenskraft och marknad för jordbruksråvaror.

Klimatförändringarna innebär nya hot mot växters sundhet. Kommissionen kommer att anta regler för förstärkt importkontroll och ökad övervakning.

För att förenkla tillgången på traditionella och lokala sorter på marknaden kommer kommissionen se över reglerna för registrering av växtsorter.

Kommissionen föreslår ett mål om att 25 procent av EU:s jordbruksmark ska odlas ekologiskt till 2030. Kommissionen föreslår att MS ska sätta nationella värden i CAP:s strategiska plan kopplat till klimat och miljö (eco-schemes).

Kommissionen föreslår ett nytt EU-initiativ för koldioxidinlagring inom ramen för klimatpakten och att offentliga och privata investerare ska kunna ersätta lantbrukare för kolinlagring. Kommissionen kommer att utarbeta ett regelverk för certifiering av avlägsnande av koldioxid.

För att ge konsumenterna möjligheten att välja hälsosamma och hållbart producerade livsmedel avser kommissionen att föreslå en harmoniserad och obligatorisk framsidesmärkning för näringsdeklarationen (FOPL). För att EU ska leva upp till målet i Agenda 2030 om att halvera livsmedelsavfallet per capita på detaljhandels- och konsumentnivå till 2030 avser kommissionen att föreslå rättsligt bindande mål för att minska livsmedelsavfallet i EU och att bestämmelserna om datummärkning revideras.

Kommissionen föreslår förstärkta insatser mot fusk och bedrägerier i livsmedelskedjan, bland annat genom ett utökat samarbete med medlemsstaterna, Europol och andra relevanta organ samt att stärka utredningskapaciteten hos Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (OLAF) inom området livsmedelsbedrägeri.

Även i det globala perspektivet ska hållbarhet främjas. Kommissionen aviserar förslag om åtgärder för att undvika eller minimera att produkter som konsumeras inom EU bidragit till avskogning, att gränsvärden för växtskyddsmedel som inte tillåts inom EU kan bli aktuellt, framtagande av EU-hållbarhetsstandarder m.m. EU:s handelspolitik bör enligt strategin bidra till att stärka samarbetet med tredjeländer och uppnå ambitiösa åtaganden från tredjeländer. EU ska främja internationella standarder i relevanta internationella organ och uppmuntra till produktion av livsmedelsprodukter som är säkra och hållbara.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Livsmedelsproduktion har en betydande roll att spela i övergången till ett hållbart samhälle. Regeringen välkomnar därför kommissionens initiativ till en strategi för ett hållbart livsmedelssystem inom ramen för den gröna givens målsättning. EU bör sträva efter ett hållbart livsmedelssystem som håller hög standard och tar hänsyn till miljö, klimat, människors hälsa, djurhälsa och djurvälstånd och återhållsam användning av antibiotika och samtidigt bidrar till en konkurrenskraftig livsmedelskedja.

I förslaget finns det fler sifferfatta mål som innebär en minskad användning av några utpekade insatsmedel samt en styrning av markanvändningen. Det är viktigt att kommissionen redovisar konsekvensanalyser som en del av det fortsatta arbetet. Med utgångspunkt i bland annat det svenska generationsmålet för miljöpolitiken anser regeringen att det är viktigt att strategin genomförs utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför EU:s gränser. En viktig del i EU:s gröna giv och i en biodiversitetsstrategi är ansvarsfullt nyttjande av naturresurser.

Regeringen stödjer en inriktning att överanvändningen av insatsmedel minskar på EU-nivå så att framförallt länder med hög förbrukning och låg effektivitet sänker sin användning. Regeringen delar kommissionens bedömning att det finns ett behov av att förbättra djurskyddet inom EU. Ett bra djurskydd bidrar också till en god djurhälsa vilket minskar behovet av läkemedel inom djurhållningen, t.ex. vad gäller användningen av antibiotika. Regeringen välkomnar kommissionens ambitiösa plan att se över unionens djurskyddslagstiftning och anpassa den till de senaste vetenskapliga rönen liksom att utvidga lagstiftningens tillämpningsområde. Regeringen delar även kommissionens bedömning att det är viktigt att befintliga bestämmelser efterlevs för att säkerställa att omställningen till ett mer hållbart samhälle blir rättvis.

En överanvändning av växtskyddsmedel och växtnäring leder till försämringar i naturmiljön. Regeringen anser att principerna för sifferfatta mål behöver klarläggas. Principen för fördelning mellan medlemsländer behöver vara lika konkurrensvillkor. Länder med hög förbrukning och låg effektivitet behöver sänka sin användning mest, då det ger störst miljö- och klimatnytta i förhållande till kostnader. Regeringen anser att varje medlemslands utgångspunkt behöver tas i beaktande. Innovationer behövs så produktiviteten samtidigt kan utvecklas.

Regeringen anser att det krävs mer information om kommande förslag och ytterligare konsekvensanalyser innan det går att ta slutlig ställning till arealmål om avsättning av jordbruksmark. Obligatoriska krav på avsättning av jordbruksmark behöver kunna anpassas till lokala och regionala förhållanden. I områden med ett varierat landskap med såväl jordbruk som skogsbruk, är behovet mindre än det är i slättnområden med liten variation. I skogsdominerande områden är det själva förekomsten och brukandet av jordbruksmarken som bidrar till ökad biodiversitet. Här kan ett krav på avsättning av jordbruksmark vara kontraproduktivt.

Regeringen instämmer i att tillgången till tydlig information gör det lättare för konsumenter att välja hälsosamma och hållbara livsmedel. Regeringen ser positivt på kommissionens ambition att utveckla nya och vidareutveckla befintliga verktyg vad gäller konsumentinformation för att främja en hållbar livsmedelskonsumtion. Det gäller bland annat konsumenternas möjligheter att göra medvetna val baserade på produktionsmetoder, t.ex. avseende djurhållning. Regeringen ser därför positivt på att kommissionen avser att överväga alternativ för djurskyddsmärkning för att bättre kunna överföra värdet genom livsmedelskedjan. Regeringen ser positivt på framsidesmärkning för näringsdeklarationen och vill särskilt framhålla den nordiska märkningen Nyckelhålet. Viktigt är också att hitta märkningar som tar hänsyn till skillnader i matvanor.

Regeringen välkomnar att kommissionen kommer att föreslå rättsligt bindande mål för att minska livsmedelsavfallet i hela EU.

Regeringen anser att fokus i strategin bör ligga på utveckling av sektorn och är positiv till kommissionens förslag om att utveckla en certifiering för att stödja affärsmodeller för kolinlagring i jordbruksmark. Regeringen anser att bevarande och restaurering av sänkor kan vara en effektiv klimatåtgärd, samtidigt som detta inte får hindra en långsiktigt ökad och hållbar produktion av bioenergi, livsmedel och fossilfria material från jord- och skogsbruket.

Regeringen välkomnar den ökade ambitionsnivån för växters sundhet som den nya växtskyddslagstiftningen innebär. Importreglerna måste dock vara motiverade av växtskyddsskäl och inte leda till handelshinder. Regeringen anser att nya tekniska metoder och innovationer bör utnyttjas för att säkerställa tillgång till lokala och regionala växtsorter samt för att bidra till

största möjliga utnyttjande av produktionsresurser och till jordbrukets anpassning till ett förändrat klimat.

Regeringen anser att satsningar på kunskap och innovation är avgörande för att sektorn ska uppnå en hållbar produktion med bibehållen hög produktivitet. Regeringen välkomnar en ökad satsning på forskning och kunskapsspridning inom området.

Regeringen välkomnar kommissionens förslag om förstärkta insatser för att bekämpa fusk och bedrägerier i hela livsmedelskedjan.

Regeringen anser att det är positivt att EU:s handelspolitik används för att främja säkra och hållbara livsmedel. Regeringen anser att åtgärder som påverkar EU:s handelsrelationer med tredjeland bör vara proportionerliga, icke-diskriminerande och minimalt handelsstörande, och så långt som möjligt baseras på internationella överenskommelser och standarder.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: Strategin Från jord till bord var föremål för information i Miljö- och jordbruksutskottet den 4 juni 2020 och samråd i EU-nämnden den 5 juni 2020.

Fortsatt behandling av ärendet: Strategin kommer fortsatt behandlas i rådet under hösten med syftet att anta rådsslutsatser.

Faktapromemoria: Faktapromemoria 2019/20: FPM44 lämnades till riksdagen den 24 juni 2020.

6. Situationen på jordbruksmarknaden

- **Presentation av kommissionen och diskussion**

Ansvarigt statsråd: Jennie Nilsson

Förslagets innehåll:

Kommissionen informerar regelbundet om hur marknaden för jordbruks- och trädgårdsprodukter utvecklas.

Marknadssituationen för mjölk i Sverige är normal, och prisnivån på EU:s marknad är i paritet med de föregående tre åren.

Den rådande prisnivån på svenskt nötkött speglar en stabil efterfrågan, och priserna på svenska ungtjurar och på kor är 5 respektive 6 procent högre än samma vecka förra året. Inom EU är priserna tydligt lägre än treårsgenomsnittet. Kommissionen har med anledning av Covid 19 öppnat upp för privat lagring av nötkött, men efterfrågan har varit låg.

Priset på svenskt griskött ligger tydligt högre än 2016-2019, medan EUs priser på griskött ligger i nivå med femårsgenomsnittet.

Den svenska marknaden för matfågel avviker inte nämnvärt från de normala priserna, emedan priset i EU är ungefär 7 procent lägre än femårsgenomsnittet.

Priserna på svenska ägg har varierat under våren men ligger strax under förra årets priser, medan priserna i EU ligger ca 7 procent över femårsgenomsnittet.

Under denna tid på året är priserna för spannmål och oljeväxter framförallt beroende av vädret. Prognoserna pekar på rekordskördar av spannmål men något lägre skörd av oljeväxter. I nuläget ligger dock priserna inom det normala spannet, både i Sverige och i EU.

När det gäller trädgårdsprodukter finns inga officiella priser för svenska produkter. Odlare som riktar in sig på hotell- och restaurangbranschen och inte kunnat ställa om sin produktion har påverkats negativt av Covid-19-situationen. Kalla nätter i maj gav brist på jordgubbar och kan komma att påverka äppelskörden. Efterfrågan på blommor och plantor har varit hög under våren, men även här saknas prisstatistik.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen tar not om informationen från kommissionen. Det är positivt att kommissionen med jämna mellanrum informerar om läget på jordbruksmarknaderna.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Marknadssituationen var föremål för information i Miljö- och jordbruksutskottet samt samråd i EU-nämnden inför Jordbruks- och fiskerådet den 14 oktober 2019.

Fortsatt behandling av ärendet: -

Faktapromemoria: -